

skoga jezika. Nakon burne i dramatične prošlosti hrvatski se danas nalazi pred novim pitanjima i novim izazovima, koje autorica formulira trijezno, s distance stranoga kroatista koji dobro razumije bit hrvatske jezične problematike.

To potvrđuje i iduće, deseto poglavlje, u kojemu se – i općenito i s obzirom na hrvatski primjer – raspravlja o jeziku kao obilježju nacionalnoga identiteta. Citirajući različita mišljenja (npr. J. Rapacke, D. Škiljana) o tome pitanju, autorica se ne priklanja ni jednome, ali jasno ističe ulogu književnojezične baštine u oblikovanju kulturnoga identiteta.

U jedanaestom poglavlju autorica posvećuje posebnu pozornost hrvatskim idiomima izvan (*iza*) službene norme. Nazivajući ih književnim jezicima, u takve regionalne *idiome* ubraja književnu čakavštinu i kajkavštinu, književni gradišćanskohrvatski jezik i književni jezik bačkih Bunjevaca.

Knjiga Barbare Oczkowe *Chorwaci i ich język. Z dziejów kodyfikacji normy literackiej* daje daleko više od uvida u proces standardizacije hrvatskoga jezika; obuhvaća genealogiju cijele kroatističke problematike,

kronologiju sporova oko različitih pitanja, sve relevantne izvore i stavove o prijepornim trenucima u razvitku hrvatskoga književnoga jezika kao i neprijeporne činjenice o njegovoj povijesnoj opstojnosti unatoč svim osporavanjima, zabludama i neslaganjima među slavistima i kroatistima. Iako je knjigu namijenila ponajprije svojim krakovskim studentima kroatistike, Barbara Oczkova je zapravo okrenula novu stranicu u slavističkoj znanstvenoj literaturi, smjestivši u njoj hrvatski književni jezik na pravo mjesto. Inzistirajući na nepristranosti i znanstvenoj objektivnosti, s distance inozemnoga stručnjaka uspjela je usustaviti povijesni tijek jezičnoga normiranja (spontanoga i svjesnoga) i rasvijetliti uzročno-posljedičnu povezanost svih kontroverzija o hrvatskom jezičnom pitanju. Osim što daje najpotpuniju sintezu hrvatske književnojezične povijesti, knjiga odgovara na mnoga stara i nova slavistička pitanja o genetskolingvističkoj naravi i sociolingvističkom statusu hrvatskoga među slavenskim jezicima. Vrijednost ove knjige Barbare Oczkowe je, dakle, višestruka i zaslužuje visoko priznanje za izniman doprinos slavistici i kroatistici. Na njoj joj zasigurno može pozavidjeti i hrvatska kroatistika.

Dubravka Sesar

DODIJELJENE NAGRADE „DR. IVAN ŠRETER“

asopis Jezik, časopis koji se bavi kulturom suvremenoga hrvatskoga književnoga jezika, više je puta raspisao natječaj za novu hrvatsku riječ, a ove je godine Jezikov natječaj za najbolju hrvatsku riječ u 2006. godini dobio i zasluženu pozornost javnih glasila. Na natječaj

se na osobit način odazvala Zaklada „Dr. Ivan Šreter“ novčano poduprijevši Jezikovo nastojanje da se suvremeni rječnik obogati novima, tvorbenu prihvatljivim riječima te da se zamijene nepotrebne tuđice koje osiromašuju jezik i dovode u nedoumice njegove izvorne govornike.

Odaziv na natječaj bio je ugodno iznenađenje: odazvalo se 110 natjecatelja koji su ponudili 482 riječi, od kojih je 47 ušlo u uži

izbor. Izbornu povjerenstvo (u sastavu: predsjednica Sanda Ham, članovi Stjepan Babić, Mile Mamić, Sobodan Novak, Zvonimir Jakobović i Vladimir Loknar) prvu je nagradu dodijelilo Nadi Arar-Premužić iz Splita. Zaposlena kao lektorica Slobodne Dalmacije, N. Arar-Premužić nerijetko se susreće s neprimjerenim riječima i izrazima. Jedan od izraza koji ju je niz godina „mučio“ bila je i prevedenica *ležeći policajac*, koja – iako ustaljena u suvremenome rječniku – nikad nije izgubila obilježje razgovornoga stila. Stoga je N. Arar-Premužić osmislila novu riječ – *uspornik* i redovito ju upotrebljavala na stranicama Slobodne Dalmacije, ne doživjevši pritom nijedan negativan komentar. A zašto i bi kad je novotvorenica sasvim u skladu s pravilima tvorbe riječi u hrvatskome književnome jeziku, sadržajno je razvidna, a usto je i stilski neutralna. Nagrada Dr. Ivan Šreter stigla je kao još jedna potvrda njezine opravdanosti.

Druga je nagrada pripala Ivanu Branku Šamiji iz Zagreba za riječ *smećnjak* (spremnik/kontejner za smeće), a treća na-

grada Nikoli Kovačeviću iz Velike Gorice za riječ *raskružje* (kružni tok).

Dobitnici nagrada, članovi Zaklade „Dr. Ivan Šreter“ te članovi i prijatelji uredništva časopisa Jezič 16. su lipnja proveli ugodan dan u Pakracu. Središnji događaj okupio ih je u Poglavarstvu Grada Pakraca gdje je održana svečana sjednica Zaklade pri čemu su svečano uručene i nagrade Dr. Ivan Šreter – uz diplomu i knjigu Dr. Šreter, nagrađeni- ma je uručen i novčani iznos od 3 000 kn (1. nagrada), 2 000 kn (2. nagrada) i 1 000 kn (3. nagrada).

U tijeku je Jezikov natječaj za najbolju novu riječ u 2007. godini (otvoren do 22. prosinca), a nakana je da se dodjela nagrada i iduće godine održi u Pakracu u spomen na hrvatskoga domoljuba i *jezičnoga mučenika* dr. Ivana Šretera. Uredništvo Jezika nastaviti će vrijednu suradnju sa Zakladom „Dr. Ivan Šreter“, a predsjednik Zaklade Marijan Bušić najavljuje da će dodjela nagrada iduće godine biti još svečanija, a nagrade veće, čime se također želi potvrditi vrijednost Jezikova natječaja.

Snježana Ferencić

Nikola Kovačević (trećenagrađeni za riječ *raskružje*), Marijan Bušić (predsjednik Zaklade „Dr. Ivan Šreter“), Nada Arar-Premužić (prvonagrađena za riječ *uspornik*), Stjepan Babić (urednik Jezika i član Povjerenstva), Ivan Branko Šamija (drugonagrađeni za riječ *smećnjak*)